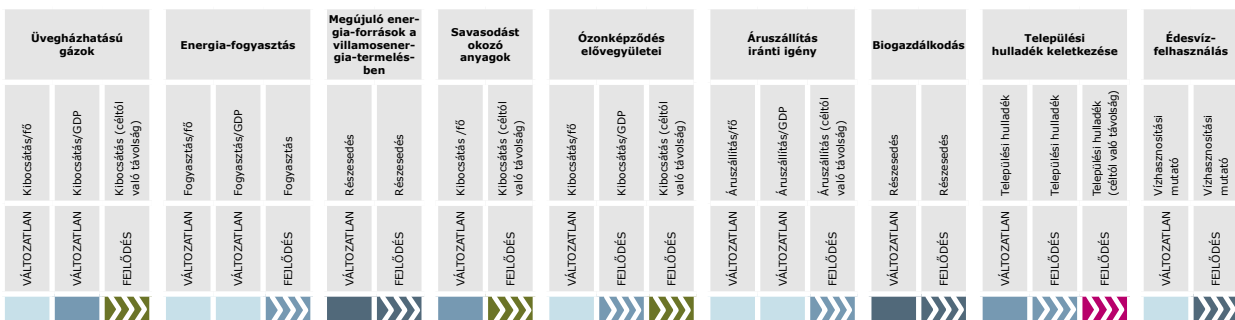

Magyarország

Magyarország az összesítés szerint átlagos teljesítményt mutat, s bár ökológiailag kevésbé hatékony, mint a régi EU-tagállamok, több új tagállamnál hatékonyabb. A savasodást okozó anyagok kibocsátása szétvált a gazdasági növekedéstől, míg a hulladék keletkezése továbbra is követi a háztartási fogyasztás alakulását. A jövőbeni döntések szempontjából kiemelt fontosságú kérdés, hogy miként lehetne fejleszteni a megújuló energiaforrások piacait.

Üvegházhatású gázok kibocsátása

Az elmúlt évtizedben a bruttó hazai termék (GDP) a gazdasági visszaesés és a mélyreható szerkezetátalakítás eredményeként jelentős mértékben szétvált az üvegházhatású gázok kibocsátásától. A kibocsátás alakulása és intenzitása szorosan összefügg az üvegházhatást okozó gázok fosszilis energiaforrások (szén és szénhidrogének) felhasználásából származó kibocsátásával, és tükrözi a gazdaság 'széntelenítését'. 2002-re a szén-dioxid-kibocsátás majdnem egyharmadával csökkent az 1985 és 1987 közötti időszakhoz képest (az 1985 és 1987 közötti bázisidőszak 120 millió tonnájáról a 2003. évi 79 millió tonnára).

Energiafogyasztás

1989 előtt az egy főre jutó energiafogyasztás — az energiapazarló ipar következményeként — többszöröse volt az akkori átlagos nyugat-európainak. Azonban 1997-ben már csak 79,5 % -a volt az 1985. évi szintnek és 2002-re további 15 % -kal csökkent. A földgáz megerősítette a más energiaforrások között elfoglalt helyét, s 2002-re aránya körülbelül 40 % -ot tett ki. A szénfelhasználás csökkenése folytatódott, aránya az 1980. évi 29 % -ról 2002-re 12,5 % -ra csökkent. Az atomenergiával előállított villamos energia az elmúlt 15 évben az ország energiafelhasználásának 10–12 % -át tette ki. A teljes elsődleges energiafelhasználásnak csupán egyharmadát állítják elő az országban, 1990 óta az energiaellátásnak a behozataltól való függősége kissé növekedett.

Megújuló energiaforrásokból származó villamos energia

A jelenlegi műszaki megoldásokkal a megújuló energiaforrásokban rejlő potenciál több mint 16 % -a kerül felhasználásra. A legszélesebb körben használt forrás a vízenergia (56 %) és a biomassza (19 %), míg a szél- és a napenergia felhasználtsága a legalacsonyabb (0,4 % és 1,7 %). Mindazonáltal a villamosenergia-termelésben a megújuló energiaforrások aránya alacsony, körülbelül 0,3 %, ami azt jelzi, hogy további erőfeszítésekre van szükség az EU követelményeinek teljesítése érdekében.

A savasodást okozó anyagok kibocsátása

A savasodást okozó gázok összkibocsátása 60 % -ra csökkent az 1990-es évek végére, jelezvén a GDP-től való erős, bár csökkenő mértékű szétválást. Ezek a tendenciák az egy főre jutó kibocsátási értékek alakulásában is tükröződnek. A savasodást okozó anyagoknak az egységnyi GDP-re vetített kibocsátásai mutatják a legmeggyőzőbb szétválást, amely az 1990-es évek szerkezetátalakítási és környezetpolitikai intézkedéseinek együttes hatásával magyarázható. Még nem egyértelmű, hogy a szétválásban észlelhető kisebb megtorpanás és enyhe növekedés egy újabb tendencia kezdetét jelzi-e vagy sem.

Népeség: 10 120 000

Terület: 93 030 km²

GDP: 46 002 millió EUR

Az ózonképződés elővegyületeinek kibocsátása

A szén-monoxid, az illékony (nem metán) szerves vegyületek és a nitrogén-oxidok troposzférikus ózonképző potenciál (TOFP) egyenértékben kifejezett kibocsátása meghaladta az 1992 és 1999 közötti GDP-indexet, ugyanakkor 2000-ben a szétválás gyenge jelei voltak észlelhetőek.

Áruszállítás iránti igény

Az 1990-es évek közepe óta csökkent a vasutak és vízi utak részesedése. A közúti áruszállítás egyenesen növekedett az 1990-es évek második felében, és az utóbbi néhány évben aránya 50 % fölére növekedett. A légi áruszállítás általános tendenciái lassú növekedést mutatnak, de az utóbbi néhány év enyhe ingadozása ellenére aránya az áruszállítás összteljesítményében továbbra is jelentéktelen (jóval 0,5 % alatti). A közúti áruszállítással ellentétben a közúti személyszállítás aránya nem változott az elmúlt évtized alatt.

Biogazdálkodással művelt területek

1996 óta az ellenőrzött biogazdálkodással művelt területek (ahol a gazdák tevékenységét rendszeresen felülvizsgálják) aránya dinamikusan növekszik, ugyanakkor a mezőgazdasági művelés alá vont területek aránya jelentős mértékben csökkent. Míg 1996-ban az összes mezőgazdasági területen belül az ilyen ellenőrzött területek aránya 0,2 % volt, 2002-re ez az arány már majdnem 1,9 % volt (majdnem tízszeres a növekedés). Az organikus állattenyésztés mindaddig alacsony szinten maradt. A magyar biotermékeknek csupán 10 % -át értékesítik a hazai piacokon, a fennmaradó részt elsősorban Svájc és az Európai Unió piacain értékesítik.

Települési hulladék

A lakosságtól elszállított hulladék mennyisége 1992 és 2002 között 30 % -kal növekedett, és a teljes időszakban meghaladta a GDP növekedésének arányát. Ez a tendencia a gazdasági szerkezetátalakításnak, valamint az újabb és tisztább technológiák elterjedésének tulajdonítható. 1996 után a műanyagok aránya kiugróan megnőtt a budapesti települési hulladékban, és az évtized végére már az 1990. évi szint több mint háromszorosa lett. Megnőtt a települési hulladék lebomló szervesanyag-tartalma. A papír-, üveg-, fém- és textilhulladék aránya csökkent. 1993 óta a lakosságtól begyűjtött hulladék mennyisége azonos (vagy nagyobb) arányban nőtt, mint az átlagos háztartási fogyasztás növekedése, így még a viszonylagos szétválás is jelentéktelen.

Az édesvízkészletek felhasználása

Az 1990-es évek elején az évi összes vízkivétel jelentős mértékben csökkent az ipari termelés hanyatlása és a szerkezetátalakítás, a háztartási fogyasztás csökkenése, továbbá az öntözött területek méretének zsugorodása következményeként. A tényleges vízfelhasználás jelentős (50 % -ot meghaladó) csökkenésével együtt és a felhasználható vízkészletek arányának enyhe emelkedése ellenére, abszolút értékben jelentős mértékben csökkent a vízfelhasználás intenzitása. 1999-ben ez 8,5 % volt, amely nemzetközi összehasonlításban alacsonynak számít. A vízkivétel 18 % -át a mezőgazdaság hasznosítja (halastavak számára és kisebb mértékben öntözésre). 1997-ben a teljes öntözött mezőgazdasági terület nagysága 82 000 hektárra csökkent (a megművelt földterületnek csupán 2 % -a), amelyet az 1990-es évek elején 200 000 hektár feletti értékre való növekedés követett. 2001-ben az öntözött terület nagysága 105 000 hektár volt.

További tájékoztatásért forduljon az illetékes nemzeti tájékoztatói központhoz. A kapcsolatfelvételhez szükséges adatokat a következő helyen találhatja meg: http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html